

PM MED ANLEDNING AV MEDBORGARFORUM OM "EN LOKAL SJUKVÅRDSREFORM" 21.2 2017 i Lokalgrottan på Bötomben

Medborgarforum rf – Kansalaisfoorumi ry:n ordförande Dennis Rundt hälsade välkommen genom att kort beskriva vad som händer med Bottenhavets sjukhus samt konstatera att kvällens diskussion handlar om hur Sydösterbotten och Suupohja kan utnyttja det som var Bottenhavets sjukhus och nu finns på Sjukhusbacken i Kristinestad.

Ordförande för kvällen Börje Norrgård konstaterade att diskussionen och resultatet av den är helt och hållet beroende av deltagarna i medborgarforum.

Tf landskapsdirektör Kaj Suomela redogjorde för landskapsreformen; för avsikten med den och för vad som händer nu. Han konstaterade att vi bygger ett nytt Österbotten och att vård- och landskapsreformen leder till att vi i framtiden har tre förvaltningsnivåer: stat, landskap och kommun.

Kommunen ska framöver främja hälsa och välfärd, inte svara för sjukvården. Landskapet ägnar sig enbart åt lagstadgade uppgifter. Avsikten är att åstadkomma lättillgänglig service på lika villkor.

Från och med 1 januari 2019 indelas landet i 18 landskap. Som bäst förbereds reformen, i nästa steg tillsätts temporära beredningsorgan (stödgrupper med insyn) för 2017-18, därefter följer 2018 en inledningsfas och det nya landskapet bildas 1 januari 2019. Nitton arbetsgrupper jobbar med övergången till landskapsförvaltning.

Många tjänster – som social- och hälsovårdstjänsterna och andra regionala uppgifter - flyttar in under samma tak. På organisationsnivå berör reformen kommunerna, sjukvårdsdistrikten, social- och hälsovårdens samarbetsområden, räddningsverken, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och TE-byråerna. År 2019 slås de nuvarande regionförvaltningsverken ihop. NTM-centralerna blir rådgivande. Storkyro flyttar till landskapet Södra Österbotten.

Tre grupper med representanter för olika organisationer i landskapet ser på reformen som helhet.

Förändringsledningsgruppen består av representanter för Österbottens förbund med medlemskommuner, Vasa sjukvårdsdistrikt, kompetenscentrumet inom det sociala området i Österbotten SONet BOTNIA, Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC, social- och hälsovårdens samarbetsområden i Österbotten, Österbottens räddningsverk, Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten, Österbottens arbets- och näringsbyrå, SOSTE Finlands social och hälsa rf. Gruppens ordförande är Mikaela Björklund, vice ordförande i landskapsstyrelsen.

Arbetsutskottet representeras av Österbottens förbund med medlemskommuner (3-4 representanter), Vasa stad, Vasa sjukvårdsdistrikt, social- och hälsovårdens samarbetsområden, SONet BOTNIA, Österbottens räddningsverk, NTM-centralen i Österbotten, NTM-centralen i Södra Österbotten, Österbottens arbets och näringsbyrå och SOSTE. Utskottets ordförande är tf. landskapsdirektör Kaj Suomela.

Sju sektoröverskridande sakkunniggrupper har bildats för att förbereda landskapsreformen i Österbotten. Planeringen av det nya landskapets service framskrider enligt valda tema:

Regional utveckling och strategisk planering, Närings- och arbetskraft, Landsbygd och miljöhälsovård, Markanvändning, naturresurser och trafik, Säkerhet och beredskap, Förvaltning, ekonomi, lokaler och avtal samt Personalgruppen.

Vårdreformen bereds i en politisk ledningsgrupp och en beredningsgrupp. Elva yrkes- och sektoröverskridande sakkunniggrupper förbereder vårdreformen i Österbotten: Barn och familjer, Unga vuxna och personer i arbetsför ålder, Seniorer, Behov av omedelbar, Öppenvård och mottagning, Sjukhus- och bäddavdelningsvård, Mentalvårds- och missbrukarservice, Handikappservicen, Utbildning och forskning, Funktionsförmåga och rehabilitering och Stödservice.

Den röda tråden i gruppernas arbete är att planera servicehelheter ur kundens synvinkel. Digitaliseringen ger möjlighet att producera tjänsterna nära människan på ett nytt sätt. I slutet av februari lämnar arbetsgrupperna in en mellanrapport till förändringsledarna.

Fastigheterna förblir i kommunal ägo och landskapet betalar hyra för dem i tre år. Därefter (2012) tar landskapet ställning till vilka utrymmen som behövs.

Österbotten förlorar 111 euro per invånare i statliga pengar i och med reformen, samtidigt som kommunerna vinner 82 euro per person. Kommunerna får det inte svårare men landskapen tvingas banta.

Landskapet ska bolagisera de tjänster som omfattas av klienternas valfrihet. Landskapets bolag är offentligt ägda bolag. Bolagiseringen innebär alltså inte privatisering.

Frågor som ställdes till Kaj Suomela var bland annat:

- Vad händer med de utrymmen som landskapen inte behöver?
 - Är det så att det inom tre år inte finns hälsocentraler som ligger på 25 kilometers avstånd från varandra?
 - Blir det här bättre för oss?
 - Tvingas vi sänka nivån?
- _ Kan vi ha en hälsocentral som fungerar på två olika orter och på 25 kilometers avstånd från varandra?

Koncernförändringsledaren Johanna Sorvettula i landskapet Södra Österbotten redogjorde för vad som är på gång där och konstaterade att 82 organisationer körs samman till en. Förvaltningen förenklas och resurser som frigörs där överförs till vården. Efter att landskapet bildats 1 januari 2019 dröjer det ytterligare omkring fem år innan de nya funktionerna utvecklats. Detta är ett stort projekt och det är bråttom.

Process som leder fram till landskapet Södra Österbotten stämmer överens med den process som resulterar i landskapet Österbotten.

Den lokala vård- och omsorgsnämndens ordförande Sture Riissanen frågade sig hur Kristinestad kommer att gå in i landskapet. Han påpekade att sjukvårdsdistriktet är intresserat av Kristinestad och att dialysen blir kvar. Hälsovårdscentralen i Kristinestad fungerar bra men Närpes ville inte samarbeta kring veckoslutsjouren. Och Tekniska centralen fick utrymmen på Sjukhusbacken där aktörer som Terveystalo och Sydmedi egentligen borde hålla till.

Bottenhavets sjukhem kunde integreras med hälsocentralen på Sjukhusbacken och geriatriskt centrum erbjuder en specialitet i hälsocentralen. Bötom med flera kommuner deltar i Bottenhavets sjukhem, men för övrigt är det svårt att åstadkomma samarbete. Sture Riissanen frågade sig hur många Bötombor som faktiskt vet att de kan åka till mottagningen i Kristinestad.

Han sa att regeringen beslutat att kommunen inte får vara delägare i ett privat vårdbolag.

Landskapet bestämmer om röntgen, laboratorium och dialys och om huruvida Kristinestad får behålla de funktionerna.

En kommentar till Sture Riissanen var att för att vi ska ha valfrihet behövs någonting att välja mellan, en annan att politikerna i regionen bör slå vakt om det vi vill och en tredje att i Sydösterbotten lämpligen kunde finnas en sjukvårdscentral som fungerar på två ställen.

Stadsdirektör Riitta El-Nemr noterade att kostnaderna för sjukvården i Sydösterbotten ligger på en nivå där de övriga delarna av landskapet borde befinna sig. Sydösterbotten har genomfört sin social- och hälsovårdsreform.

Stadsfullmäktige Henrik Antfolk redogjorde för den samfälliga viljeyttring som de politiska partierna i Kristinestad formulerat om den lokala sjukvården vården (på uppdrag av medborgarforum 30.11 2016 i DUX):

- Kristinestad har en välfungerande bashälsovårdsenhet med integrerad socialvård. Därtill finns röntgen, labb och dialys som upprätthålls av Vasa sjukvårdsdistrikt. Privata aktörer finns såsom KristinaMedi som utför dagkirurgiska ingrepp. Viss jourverksamhet upprätthålls av staden Kristinestad vilket avlastar Centralsjukhuset.

- Klara förutsättningar för att all denna verksamhet kan behållas i framtiden finns. Fastigheterna är i gott skick. Vårdtjänster finns från livets början vid familjecentret, (rådgivningen) i Hälsocentralen ända till livets slutskede inom åldringsvårdens hemservice, samt enheter samt för krigsinvaliderna vid stiftelsen Bottenhavets sjukhem, Geritrim.

- Servicen har byggts upp under många år och har skapat en kostnadseffektiv grundtrygghet inom bashälsovården och omsorgerna i Kristinestad, vilket är i enlighet med social- och hälsovårdsreformens intentioner.

- Vi representanter för följande partier i Kristinestad framhåller att hälsovården måste tryggas i framtidens landskap i alla delar också i den södra delen av Österbotten.

Viljeyttringen har undertecknat av sfp:s Henrik Antfolk, samlingspartiets Mikael Perjus, centerns Peter Nygård, sd:s Mauri Jansson, sannfinländarnas Jukka Kangasniemi och kristdemokraternas Tapani Rentola. Henrik Antfolk överräckte den till tf landskapsdirektör Kaj Suomela.

I diskussionen uttrycktes oro över hur Kristinestads representation i det nya landskapsfullmäktige kommer att se ut. Landskapet är en valkrets och 59 medlemmar får plats i landskapsfullmäktige. Här har Kristinestadsborna en hel del att tänka på.

Medborgarforum rf – Kansalaisfoorumi ry fick i uppgift att bilda en arbetsgrupp som för diskussionen om den lokala sjukvården vidare. I april ordnas nästa medborgarforum om detta ämne.

Kristinestadsborna behöver informera sig om den pågående sjukvårds- och landskapsreformen, bilda sig en uppfattning om den och bygga upp ett samarbete med bland annat Närpes – allt detta för att skapa ett tryck i den riktning som gynnar den framtida vården i Sydösterbotten.